

Վերջին շրջանում բավական արդյունավետ ուսումնասիրություններ են կատարվում հայոց ազգային կուսակցությունների ղատնության ուսումնասիրության ուղղությամբ:

Անկախության հրչակումից հետո մեծ ծավալի աշխատանքներ կատարվեցին Հ. 3. Դաշնակցության ղամոնության ուսումնասիրնան ոլորտում։ Այժմ հետազոտման նյութ են դաշնում Սոցիալ-դեմոկրատ հնչակյան կուսակցության և ՌԱԿ ղամոնությունները։

Սա անհրաժեշտ է ողջունելի բայլ է, բայն որ միայն ավանդական կուսակցությունների աճբողջական դասմության վերականգնումն է հնարավոր կիրարի դարպարու ներկայացնել 19-րդ դարավերջի եւ 20-րդ դարակազի հայկական իրականության ճշնարհ դատակերը եւ դատախանել այն հարցերին ու հարցադրումներին, որ այսօր էլ հուզում են հայ (Եւ ոչ միայն հայ) հանրության ու սվյալ հիմնահարցով գրադփող նասնագետներին:

կան չե, բայց որ արմենականները հանդիսացել են ՀՄՌԿ-ի նախատիրը: Մասնաւունվիշտ եւ լարզաբանվիշտ են արմենականների կազմակիրման տեղի ուժամամանակի, կրուսակցության ծրագրի հետ և սպասարկության մեջ:

Երկրորդ գլխում («ՀՄԴԿ-Ը 1908-1911 թթ.: Առաջին դատավաճարութական ժողով») փուլ առ փուլ ներկայացված ռամակավարների՝ որդես ամրակույն կուսակցության կայացումը, նրանց ծավալած հասարակական-քաղաքական ակտիվ գործունեությունը ազգային կյանքի բախտորոշ ու տաօմաղայից ժամանակաշրջանում: Մասնավորապես մննության են առնվազ ռամկավարների որդեգրած դիրքորոշումները Թուրքիայի ներին քաղաքականության, հայկական քարենորդումների իրազործան խնդր հանդիմ:

Եկա մենք անգամ ժեօսարդվում է այլ
միտք, որ ռամկավարեն առանձնա-
հատուկ ուժադրություն է կրն դրանու-
հայոց ազգային կուսակցությունները՝
հանդաշխնորդյան եւ հանգործակցու-
թյան խնդիրներին: Արտահայտենք կո-
սակցության դաշտոնակամ ժեսակեցը՝
«Կան-Տոսող» 1913 թվականին կոչ
անում կոսակցություններին՝ մի կողմէ
բողոքե ներին աշրամայություններ ե-

Ուշագրավ աշխատություն

Սույն հիմնախնդիրը ուղղակիորեն
առնչվում է նաև Պայոց ցեղաստանու-
թյանը, բանի որ այն ժխոտ թուրքական
բարոգչության հիմնական դրույթներից
մեկն էլ այն է, որ հայ բաղաբական կու-
սակցություններն իրենց գործունեու-
թյամբ իրակրել են ջարդերն ու կոտրած-
ները:

Այս առողմանվ հրադարակի վրա գտնվող հերթական ուշագրավ աշխատությունը լատկանում է լատնական գիտությունների թեկնածու, դրցեն Սուլթան Սարգսյանի գրչին: «Հայ Սահմանադիր Ռամկավար Կուսակցություն (1908-1921 թթ.)» վերառությամբ աշխատությունն հրատարակվել է ՀՀ ԳԱԱ լամանության ինսիտուտի գիտական խորհրդի եռաշխավորությամբ: Գրի խմբագիրն է անվանի գիտնական, լամագիտության դոկտոր Եմնա Կուսանյանը:

Աշխատությունը բաղկացած է երեք գլուխներից, ինչպես նաև օգտագործված գրականության եւ աղբյուրների ցանկից, կուսակցության գործունեությունը ներկայացնող լուսանկարներից ու փենականներից: Ներածականում հեղինակը նույն է, որ ՀՍՌԿ-ի բազմարությանը գործունեությունը շարադրվում է հայ ազատագրական շարժման ընդհանուր տևաղացների վրա՝ սերտեն շաղկապատճեն սվյալ ժամանակաշրջանի ազատագրական ընդիհանուր անցուդրդի հետ:

Ինչուս հետազոտողն է իրավագիրեն ընդգծում, խորհրդակայ դասմագիտությունը չէր խախուսում ոչ կոնունիսական կուսակցությունների դաշնության ուսումնասիրությունը: Եթե անզան այդ-դիսիք գրվում էին, ապա միայն կոմկուսի գաղափարական սատնդարսների ժ-ջանակներում:

Ահա այդ դաշտառով է, որ հայրենի
ընթերցողը ծանոթ ու հաջատենյակ չի ե-
ղել հայ ազգային ավանդական կու-
սակցությունների դամությանը:
ԴՍԿ-ի վեաբերյալ նոյնիսկ սիյուռ-
ում չի գրվել անքողական ձեռնարկ:

Վերոնշյալ բարձր լրացման է սովոր
աշխատությունը, որում շարադրված է Սահ-
մանական օպտիմալական կուսակցության

մանադիր-Ռամկավար կուակցության դատանության անքողջական ընթացք՝ նոր կազմավորման օրեւից մինչեւ 1921 թվականը, երբ այս եւ այլ ուժերի միավորնով կազմվեց Ռամկավար Ազատական կուակցությունը։ Հս հեղինակի, աշխատության համար հիմք են ծառայել մի շարք սկզբնադրյուններ, որոնցից հենց նշանակությամբ կարելուվում են հատկապես արխիվային նյութերը, այդ կուսակցության նշանակող գործիքների (Ա. Դարիքինյան, Ս. Թերլեմեզյան, Արմենակ Ելքայան) թողած հուշարձությունները, ինչպես նաև կուսակցության հրատարակած տպագիր մանուկի («Ազգ»-Բուստոն, «Վան-Տում», «Արեւ») ընձեռած նյութերը:

Արաշին զիմում (*«Հայ Սահմանադրական Ռամկավար կուսակցության կազմակորումը»*) անդրախած է կատարվում Արմենական կուսակցության կազմակորման ընթացին: Եվ դա դաշտահա-

Օդի մոնիթորինգի նոր ավտոմատացված համակարգ

Ինչպե՞ս է հակվելու օդի
աղտությանը Հայաստանում
եւ մասնավորապես Երեւանում

Անցյալ տարի դեւական բյուջեից համացված մոտ 500 հազար դրամարի համարժեք գումարով ձեռք բերվեցին եւ Երևանում տեղակայվեցին օդի մոնիթորինգի 4 նոր՝ պատմա անալիզատորների համակարգեր: Ո՞րն էր դրա նորագույն կողմանը, ի՞նչ ազդեցություն կունենան այդ կայանները մայրաքաղաքի օդի իրադրության հսկողության հարցում եւ Ե՞ր Հայաստանում կունենան աճրողական ձեւավորված դիտարկություն: Այս հարցերի դաշտավայրական իմանալու նորագույն կողմանը բնադրականության նախարարության շրջակա միջավայրի մոնիթորինգի կենտրոնի փոխնօրեն Սերգեյ Մինասյանի հետ:

ՍԵՐ զրուցակիցը հայտնեց, որ ընդհանրապես գոյություն ունի օդի մոնիթորինգի չորս տեխնոլոգիա: **Առաջինը** դասիվ նմուշառման տեխնոլոգիան է, որի սկյալները ժամանակային առողմով բավականին ուշ են սացվում: **Երկրորդը** ակտիվ նմուշառման տեխնոլոգիան է, որի սկյալները որոշ չափով ավելի շուրջ՝ մի քանի ժամից մինչեւ 1-2 օրվա ընթացքում են սացվում: **Երրորդը** տեխնոլոգիան, որը Դայասանում խորհրդային տարիներին երթեւ չի եղել, իսկ աշխարհում այդ ուղղությունը զարգացել է՝ հենց ավտոմատ անալիզատորների համակարգն է, երբ օդի մոնիթորինգի սկյալները սացվում են իրական ժամանակի մեջ եւ փոխանցվելով ինտերնետի կամ ուղղուկաղի միջոցով՝ նույն դաշին հայտնի են դարձում: Կա նաև չորրորդ տեխնոլոգիա՝ լիդերային համակարգը: Մեյրան Մինասյանի հակասմաբ, այն ավելի բարդ ու թանկ է եւ մեծ հեռավորությունների վրա՝ մինչեւ 10-15 կմ, անընդհատ վերահսկողություն է իրականացնում այդ ամբողջ տարածում: «Այդ համակարգի արդյունավետությունը դեռ այսօնան էլ աղացուցված չէ եւ այս թանկ է: Անզամ էվրոպական երկրների մեծ մասն այս չի կիրառում: Ավելի շատ օգտագործում են առաջին երեք տեխնոլոգիաների համախմբված սվյալները, քանի որ տեխնոլոգիաներից որեւէ մեկը չի կարող բացահակ առավելություն ունենալ մյուսների նկատմամբ», ասաց մեր զրուցակից:

Հս շշակա միջավայրի մոնիթորինգի կենտրոնի փոխ-
նօրենի, օրինակ, դասիվ նմուշառման տեխնոլոգիան էլ-
քուլ է ավելի շատ փոքր ժամաներով ընդունել և ամ մեծ տ-
րածվելու օրի իրավիճակի հսկողությունը: Դամադասա-
խան փոքր կլանիչը կարելի է կողցնել ամեն տեղ, մեկ տարած-
եան վեցը կամ ու իմանալ միջինացված տվյալները որեւէ աղ-
ոտութիւն, օրինակ՝ ազոնի երկօսիդի կամ ծծմբի երկօսիդի
վերաբերյալ: Երեւանում դասիվ նմուշառման 40 կետե-
կան: Դայաստանի եւ 10 բնակավայրերում նույնակա կի-
րառվում է այս տեխնոլոգիան: Ակտիվ նմուշառման կետը՝
Դայաստանում 16-ն են, իսկ ալտոնա կայաններ՝ 5-ը, որից
4-ը՝ Երեւանում եւ 1-ը՝ Ալավերդում: Շուտով 6-րդ կայանը
կործարկվի Վանաձորում եւ կիսաավտոմա երկու կայան-
ներ այս տարի, մեկը՝ Գյումրիում, մյուսը՝ Կապանում:

«Ինչո՞ւ ձեռք բերեցին ավտոմա կայաններ» հարցին
դաստանանելով, Սեյրան Մինասյանը նեց, որ ակտիվ
նմուշառման տեխնոլոգիան ունեցել է որու կոնցեմտուալ
թերություններ, եւ այդ սարֆավորումները ծայրահետ հնա-
ցած են: Վերջին այդդիսի սարֆավորումները սասացվել են
1989-ին: Դրանի այս տարիներին անընդհատ մասվել են եւ
սկսել են սիսալ տվյալներ ցույց տալ: Երբ դրանի կործարկվե-
ցին ավտոմա կայանների հետ զուգահեռ, Երեւաց, որ մի-
ւար ցուցանիւթերի, օրինակ՝ CO-ի առումով, Երեւանի օրի-
ակության առաջնա մեծ չէ, ինչպես Երեւան էր իրն
տեխնոլոգիաներով: Ավելի ծիծ, այն գտնվում էր նորմայի
սահմաններում:

Հցական միջավայրի մոնիթորինգի կենտրոնի փոխնօրենությունը տեղեկացրեց, որ Նայաստանում օդի մոնիթորինգի դիտացանցի զարգացման միջնաժամկետ ծրագրով նախատեսվում էր այն վերջնականացես ձևավորել 2012-2013-ին: Սակայն ճգնաժամի դաշտառով 2010-ին այդ նորատակի համար միջոցներ չհատկացվեցին, իսկ 2009-ին հատկացվածն էլ կիսով չափ կրճատվեց: Բնականաբար, այդ ժամանելու հիմա հետաձգվում են, եւ հոլյու կա, որ կապարվեն գոնե 2014-ին: Սակայն, մինչ այդ, հոլյսեր կան նաեւ, որ որու եկրողական երկրներից նոր կայաններ նվազ կտանանեն: Տեսնելով Նայաստանի ձեռնարկած բայլերն այս ուղղությամբ՝ աջակցության նման մտադրություններ ունեն մասնավորապես նորվեգահաներոն:

կամ 1 օր հետո», ընդգծեց ներ զրուցակիցը:

Ներ վերջին հարցին, թե ինչպիսի՞ն է հիմա Երեւանի օդի աղոտվածության վիճակը, Սեյրան Մինասյանը դաշտախանեց, որ եթե համեմատվ 80-ական թվականների հետ, առաջ, իին տեխնոլոգիայով արևած մոնիթորինգի տվյալներով, հիմա աղոտվածությունը շատ ավելի փոք է: «Դա ակնհայտ է», երաշխակի բառ:

ԱՐՄԵՆ ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ

Հարաբեկան ամփոփ և վելանելել

Մարտի 15-ից 19-ն ընկած ժամանակահատվածում արարժության ներքանյան բանկերի կողմից գնվել է 49,901,180 ԱՄՆ դոլար՝ 396.63 դրամ ԱՄՆ մեկ դոլարի դիմաց միջին փոխարժեթիվ, եւ վաճառվել 76,853,330 ԱՄՆ դոլար՝ 400.20 դրամ ԱՄՆ մեկ դոլարի դիմաց միջին փոխարժեթիվ:

«ԱՍՊՐԱՅ ՕԵՄԵՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԲԲԸ-ում նշված ժամանակահատվածում իրականացվել է 35,925,000 ԱՄՆ դոլարի առ եւ վաճառ՝ 403.13 դրամ մեկ ԱՄՆ դոլարի դիմաց միջին փոխարժեթիվ:

Հայաստանի Տորդիմի Զարգացման հիմնարարի 2009 թ.

Գործունեական հաւաքանիւրում

ՀՏՁՀ-ը գրանցել է ՀՀ հայաբանական անձնանու Պետական ռեգիստրացիոն գրանցման կազմում՝ կողմից 2004 թ. արդի 30-ին (գրանցման թիվ 222.16.000313 վայրէն՝ պահանջման օնս 064892, թիվ 002 դիմությունը գրանցման թիվը՝ 19.11.2009 թ.՝ Գնային վայր՝ մ. 0010, Երևան, Վ. Սահմանական փողոց N 26/3):

Հայաստանի տորդիմի զարգացման հիմնարարը հավելու ժամանակաշաբաթում կազմակերպությունը հիմնարարության մեջ գրանցությունը է մասնաւութեան 11.01 մն դրամ՝ 2010 թ. հունվար 1-ի դրույթում հիմնարարը տեսքութիւն է կենսապահանդին ֆինանսների ֆինանսավայրության առաջարկել են այս աշխատեան նրա սեփական առաջարկությունը համարական միջոցների օտարություն:

Հայաստանի ժամանակաշաբաթում հիմնարարը, համաձայն հոգարձությունից հայտի 11.03.2009 թ. թիվ 20/2 որոշման, մեկ է են Տիյոս մականչի միջնադարությունը առաջարկել են գործադրությունը՝ ելեկությունը միջնադարությունը:

2009 թ. ընթացման միջնադարությունը սեփական ավտոմետների համար, որի արդյունքում ունեցել է 500,0 հազար դրամ եւ եկան:

2009 թ. ամառային ամիսներին հիմնարարը Սեփականական տորդական կազմակերպությունը է ուղարկել գործադրությունը՝ գործադրությունը աշակեցման խորհրդի միջնադարությունը:

Հայաստանի ժամանակաշաբաթում հիմնարարը անձնական վերաբերյալ է հայտ 1.82 մն դրամ շահուած:

2009 թ. ընթացման միջնադարությունը սեփական ավտոմետների համարությունը տարբեր բարեկարգ տորդական աշակեցման խորհրդի միջնադարությունը:

Հայաստանի ժամանակաշաբաթում հիմնարարը անձնական վերաբերյալ է գործադրությունը՝ գործադրությունը աշակեցման խորհրդի միջնադարությունը:

Հիմնարարը գլխավոր տօնեցնել ընդունված է «Զարգացման հայկական գործադրությունը աշակեցման խորհրդի և 2009 թ. պահանջարար անձնական է գործադրությունը աշակեցման խորհրդի միջնադարությունը:

Հայաստանի ժամանակաշաբաթում հիմնարարը անձնական վերաբերյալ է հայտ 1.82 մն դրամ շահուած:

Հիմնարարը անձնական սեփական ավտոմետների համար, որի գործադրությունը տարբեր բարեկարգ տորդական աշակեցման խորհրդի միջնադարությունը:

Հիմնարարը գլխավոր տօնեցնել ընդունված է «Զարգացման հայկական գործադրությունը աշակեցման խորհրդի և 2009 թ. պահանջարար անձնական է գործադրությունը աշակեցման խորհրդի միջնադարությունը:

Հիմնարարը գլխավոր տօնեցնել ընդունված է «Զարգացման հայկական գործադրությունը աշակեցման խորհրդի և 2009 թ. պահանջարար անձնական է գործադրությունը աշակեցման խորհրդի միջնադարությունը:

Հիմնարարը գլխավոր տօնեցնել ընդունված է «Զարգացման հայկական գործադրությունը աշակեցման խորհրդի և 2009 թ. պահանջարար անձնական է գործադրությունը աշակեցման խորհրդի միջնադարությունը:

Հիմնարարը գլխավոր տօնեցնել ընդունված է «Զարգացման հայկական գործադրությունը աշակեցման խորհրդի և 2009 թ. պահանջարար անձնական է գործադրությունը աշակեցման խորհրդի միջնադարությունը:

Հիմնարարը գլխավոր տօնեցնել ընդունված է «Զարգացման հայկական գործադրությունը աշակեցման խորհրդի և 2009 թ. պահանջարար անձնական է գործադրությունը աշակեցման խորհրդի միջնադարությունը:

Հիմնարարը գլխավոր տօնեցնել ընդունված է «Զարգացման հայկական գործադրությունը աշակեցման խորհրդի և 2009 թ. պահանջարար անձնական է գործադրությունը աշակեցման խորհրդի միջնադարությունը:

Հիմնարարը գլխավոր տօնեցնել ընդունված է «Զարգացման հայկական գործադրությունը աշակեցման խորհրդի և 2009 թ. պահանջարար անձնական է գործադրությունը աշակեցման խորհրդի միջնադարությունը:

Հիմնարարը գլխավոր տօնեցնել ընդունված է «Զարգացման հայկական գործադրությունը աշակեցման խորհրդի և 2009 թ. պահանջարար անձնական է գործադրությունը աշակեցման խորհրդի միջնադարությունը:

Հիմնարարը գլխավոր տօնեցնել ընդունված է «Զարգացման հայկական գործադրությունը աշակեցման խորհրդի և 2009 թ. պահանջարար անձնական է գործադրությունը աշակեցման խորհրդի միջնադարությունը:

Հիմնարարը գլխավոր տօնեցնել ընդունված է «Զարգացման հայկական գործադրությունը աշակեցման խորհրդի և 2009 թ. պահանջարար անձնական է գործադրությունը աշակեցման խորհրդի միջնադարությունը:

Հիմնարարը գլխավոր տօնեցնել ընդունված է «Զարգացման հայկական գործադրությունը աշակեցման խորհրդի և 2009 թ. պահանջարար անձնական է գործադրությունը աշակեցման խորհրդի միջնադարությունը:

Հիմնարարը գլխավոր տօնեցնել ընդունված է «Զարգացման հայկական գործադրությունը աշակեցման խորհրդի և 2009 թ. պահանջարար անձնական է գործադրությունը աշակեցման խորհրդի միջնադարությունը:

Հիմնարարը գլխավոր տօնեցնել ընդունված է «Զարգացման հայկական գործադրությունը աշակեցման խորհրդի և 2009 թ. պահանջարար անձնական է գործադրությունը աշակեցման խորհրդի միջնադարությունը:

Հիմնարարը գլխավոր տօնեցնել ընդունված է «Զարգացման հայկական գործադրությունը աշակեցման խորհրդի և 2009 թ. պահանջարար անձնական է գործադրությունը աշակեցման խորհրդի միջնադարությունը:

Հիմնարարը գլխավոր տօնեցնել ընդունված է «Զարգացման հայկական գործադրությունը աշակեցման խորհրդի և 2009 թ. պահանջարար անձնական է գործադրությունը աշակեցման խորհրդի միջնադարությունը:

Հիմնարարը գլխավոր տօնեցնել ընդունված է «Զարգացման հայկական գործադրությունը աշակեցման խորհրդի և 2009 թ. պահանջարար անձնական է գործադրությունը աշակեցման խորհրդի միջնադարությունը:

Հիմնարարը գլխավոր տօնեցնել ընդունված է «Զարգացման հայկական գործադրությունը աշակեցման խորհրդի և 2009 թ. պահանջարար անձնական է գործադրությունը աշակեցման խորհրդի միջնադարությունը:

Հիմնարարը գլխավոր տօնեցնել ընդունված է «Զարգացման հայկական գործադրությունը աշակեցման խորհրդի և 2009 թ. պահանջարար անձնական է գործադրությունը աշակեցման խորհրդի միջնադարությունը:

Հիմնարարը գլխավոր տօնեցնել ընդունված է «Զարգացման հայկական գործադրությունը աշակեցման խորհրդի և 2009 թ. պահանջարար անձնական է գործադրությունը աշակեցման խորհրդի միջնադարությունը:

Հիմնարարը գլխավոր տօնեցնել ընդունված է «Զարգացման հայկական գործադրությունը աշակեցման խորհրդի և 2009 թ. պահանջարար անձնական է գործադրությունը աշակեցման խորհրդի միջնադարությունը:

Հիմնարարը գլխավոր տօնեցնել ընդունված է «Զարգացման հայկական գործադրությունը աշակեցման խորհրդի և 2009 թ. պահանջարար անձնական է գործադրությունը աշակեցման խորհրդի միջնադարությունը:

Հիմնարարը գլխավոր տօնեցնել ընդունված է «Զարգացման հայկական գործադրությունը աշակեցման խորհրդի և 2009 թ. պահանջարար անձնական է գործադրությունը աշակեցման խորհրդի միջնադարությունը:

Հիմնարարը գլխավոր տօնեցնել ընդունված է «Զարգացման հայկական գործադրությունը աշակեցման խորհրդի և 2009 թ. պահանջարար անձնական է գործադրությունը աշակեցման խորհրդի միջնադարությունը:

Հիմնա